

T.B.M.M.

DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 1364

Tarih: 16.07.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 16/07/2021 12:17
Sayı: E-120.10-
0845912

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cezaevlerinde Kovid-19 tedbirlerinin yarattığı insan hakları ihlalleri ve tedbirlerin ceza içinde cezaya sebep olması gibi vakaların araştırılması ve etkili soruşturma mekanizmalarının işletilerek söz konusu vakaların tekrarlanmasının engellenmesi amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz.16.07.2021

Remziye TOSUN
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye’de 2020 yılının Mart ayından itibaren korona virüs vakalarının görülmesinin ardından cezaevlerinde bir dizi tedbir alınmıştır. 28 Haziran 2021 tarihinde Ceza ve Tevkifevleri (CTE) Genel Müdürlüğü, 369 ceza infaz kurumundan 59’unda pozitif vaka bulunduğunu, Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından yapılan bildirimlere göre ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulardan toplam Kovid-19 vaka sayısı 372 olduğunu açıklamıştır. Ayrıca 14 Mart 2020 tarihinden bu yana Kovid-19’a yakalanan ve yaşamını yitiren mahpus sayısının 38 olduğu ve 12 mahpusun Kovid-19 virüsüne bağlı olarak ceza infaz kurumundan tahliye edildikten sonra yaşamını yitirdiği açıklanmıştır.

Meclis’te kabul edilen ve 15 Nisan 2020 tarihinde yürürlüğe giren infaz düzenlemesiyle 100 bine yakın hükümlü, denetimli serbestlik ve izinli olarak cezaevlerinden tahliye edilmiştir. Ancak siyasi tutuklu ve hükümlüler bu düzenlemeden yararlanamamıştır. Bini aşan siyasi hasta mahpuslar ise pandemi sürecinde ağır koşullar altında cezaevlerinde kalmış, ülke genelinde birçok mahpusun Kovid-19’a yakalandığı haberleri basında yer almıştır. Örneğin, Diyarbakır Kadın Kapalı Cezaevinde mahpusların defalarca Kovid-19 hastalığına yakalandığı bilinmektedir.

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST), İnsan Hakları Derneği (İHD) gibi sivil toplum kuruluşları pandemi sürecinde çok ciddi insan hakları ihlal başvuruları alındığını, cezaevlerine izleme heyetlerinin girmemesinin kapatılma durumunu çok fazla attırdığını belirtmiştir. Ayrıca cezaevlerinde maske, eldiven ve temizlik malzemeleri parayla satıldığı,

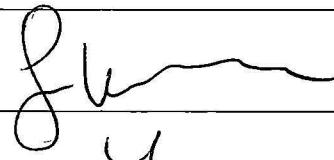
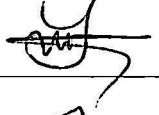
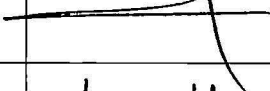
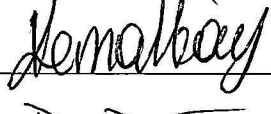
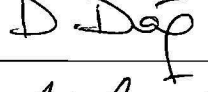
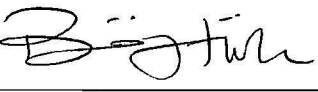
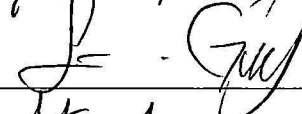
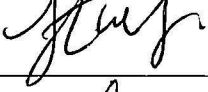
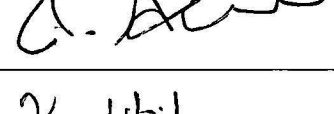
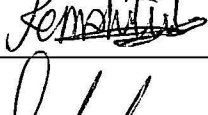
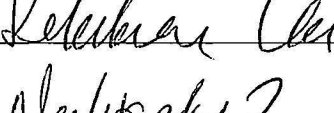
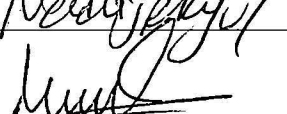
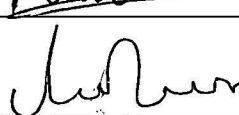

cezaevleri yemeklerinin yetersiz olduğu ve bazı koşullardaki doluluk oranı limitin çok üzerinde olduğu açıklanmıştır.

Mahpusların avukatlarıyla veya aileleriyle görüşmelerinde pandemi tedbirleri nedeniyle engellenmiş, Kovid-19'un yayılmasını engellemek amacıyla mahpusların sosyokültürel hakları olan spor hakları, kütüphaneye çıkma hakları gibi temel hakları ellerinden alınmıştır. Son olarak 20 Temmuz Kurban Bayramının görüşlerin yapılmayacağı bilgisi mahpus yakınları tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Sivil toplum kuruluşlarına göre Covid-19 nedeniyle ülke genelinde cezaevlerinde başlayan yasaklar, mahpusları tecrit koşullarına mahkûm etmiştir. Bununla birlikte süreci takip eden aktivistler, hasta mahpusların tedavilerinin aksadığını ve pandemi sürecinin şeffaf bir şekilde yönetilmediğini belirtmiştir. Cezaevlerinde kalan mahpusların karantina koşulları, sosyal faaliyetler ve açık görüş gibi temel hakların yasaklanması nedeniyle zor bir süreç geçirdikleri bilinmektedir. Korona virüs tedbirlerin mahpusları haklarından mahrum ederken Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST), devam açıklık grevlerinin nedenlerinden birinin de bu durum olduğunu açıklamıştır.

Türkiye genelinde 650'si ağır, en az bin 605 hasta mahpusun olduğu bilinmektedir. İHD'nin yaptığı açıklamaya göre, çeşitli gerekçelerle hasta mahpusların tahliyelerinin engellendiğini, bu gerekçelerden en belirginiyse Adli Tıp Kurumu'nun (ATK) kronik hastalık teşhisi koyarak, 'cezaevinde kalabilir' raporu vermesi. Bununla birlikte birçok mahpusun 'cezaevinde kalamaz' raporuna rağmen tahliye edilmemektedir. Ayrıca ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerine cezaya ara verilemeyeceği için infaz savcılıklarının engeline takılmaktadır.

Türkiye genelinde 14 Mart 2021 tarihinden itibaren vakaların görülmesiyle başlatan Kovid-19 tedbirleri, cezaevinde ciddi hak ihlallerini doğurduğu ve bundan dolayı gerek mahpusların ceza içinde cezaya maruz kalması gerekse ağır hasta tutsakların tahliye edilmeyerek yaşam hakkını engellemesi gibi ihlallerin Meclis eliyle araştırılması elzemdir. Cezaevlerinde Kovid-19 tedbirlerinin yarattığı insan hakları ihlalleri ve tedbirlerin ceza içinde cezaya sebep olması gibi vakalarının araştırılması ve etkili soruşturma mekanizmalarının işletilerek söz konusu vakaların tekrarlanmasının engellenmesi amacıyla meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	